

مردِ سُخْنُور

پیشگفتار

کتاب «مردِ سُخْنُور» دَ باره فَلَاسَفَه و حَقِیْقَتِ هَای زَنَدِگِی اَسْتَه. نَوشْتَه کُنْدَه اَمْزِی کِتَابِ اَز تَجْرِبَه هَای زَنَدِگِی خُو نَقْلِ مُونَه و بَارِیَارِ مُوگِیَه کَه ”تَمَامِ چِیزَا بَی فَایْدَه اَسْتَه و خِیزِ کَدُو اَز پَسِ بَاد.“ اُو مُتَوَجِّه فِیْسَاد، غَرِیْبِی و جِهَالْتِ دُنْیَا مَوْشَه و مِیْنِگْرَه کَه مَرْدُمِ بَدِ بَی جَزَا مَوْمَنَه و مَرْدُمِ خُوبِ غَدْرِ کَمِ تَعْرِیْفِ-و- تَوْصِیْفِ مَوْشَه؛ اَمِی اُو رَه وَا دَارِ مُونَه کَه فِکْرِ کُنَه زَنَدِگِی بَیْهُودَه اَسْتَه. اُو اِعْتِرَافِ مُونَه کَه اِنْسَانِ نَمِیْتَنَه تَمَامِ چِیزَا رَه پِی بُبْرَه، اَمْزِی خَاطِرِ بَلَدَه شِی بَهْتَرِ اَسْتَه کَه اَز کَارِ و زَنَدِگِی خُو لَذْتِ بُبْرَه و هَمِیْشَه خُوشِ بَشَه. خُلَاصَه، مَقْصِدِ نَوشْتَه کُنْدَه اَز نَقْلِ کَدُونِ تَجْرِبَه هَای زَنَدِگِی شِی اِی اَسْتَه کَه اِنْسَانِ نَبَایْدِ زَنَدِگِی خُو رَه صَرَفِ چِیزَا بَی فَایْدَه و زُودِگُذْرِ کُنَه، بَلْکَه هَنُوزِ کَه جَوَانِ اَسْتَه و تَوَانَا بَی دَرَه، دَ کُوشِشِ اَزِی بَشَه کَه مُطَابِقِ اَمْرِ و دَسْتُورِ خُدا بَلَدَه خَیْرِ و تَرْقِیِ خُودِ خُو و بَشَرِ کَارِ کُنَه. نَوشْتَه کُنْدَه دَ اَخِرِ کِتَابِ بَطُورِ وَاضِحِ مُوگِیَه کَه اِنْسَانِ بَایْدِ اَزِ خُدا تَرَسِ دَشْتَه بَشَه و اَحْکَامِ شِی رَه دَ جَا بَیْرَه، چُونِ هِیْچِ عَمَلِ اِنْسَانِ اَزِ نَظَرِ خُدا تَاشَه نَبِیْه و خُدا دَ بَارَه هَرِ عَمَلِ اِنْسَانِ قِضَاوَتِ مُونَه، چِی خُوبِ بَشَه، چِی بَدِ.

مَرْدِ سُخْنُورِ خُلَاصَه پَگِ تَوْرَا بَی خُو رَه دَ اَخِرِ کِتَابِ اِیْنِی رَقْمِ بَیَانِ مُونَه: پَگِ چِیزَا اَزِ طَرَفِ خُدا اَسْتَه و زَنَدِگِی هَرِ کَسِ کَه مُتْکِی دَ خُدا نَبَشَه بَی فَایْدَه یَه.

فهرستِ عِنَاوَنَا

- تَمَامِ چِیزَا بَی فَایْدَه اَسْتَه (۱:۱)
- بَی فَایْدِگِی حِکْمَتِ (۱۲:۱)
- بَی فَایْدِگِی عِیْشِ و نِشَاطِ (۱:۲)

بے فایدگی حکمت و جہالت (۱۲:۲)
بے فایدگی زحمت (۱۷:۲)
بلدہ ہر چیز یگ وخت و جود درہ (۱:۳)
قضاوت و آئندہ د خدا تعلق درہ (۱۶:۳)
ظلم، رنج و تنہایی (۱:۴)
بے فایدگی پیشرفت و ترقی (۱۳:۴)
ترس-و-احترام، فروتنی و احترام (۱:۵)
بے فایدگی مال-و-دولت (۸:۵)
حکمت بلدہ زندگی (۱:۷)
اطاعت کدو از پادشاه (۲:۸)
راہ های خدا دور از فهم انسان آستہ (۱۰:۸)
یگ د یگ عاقبت گرفتار موشہ (۱:۹)
حکمت از لوڈگی کدہ بہتر آستہ (۱۳:۹)
د فکر آئندہ بودو (۱:۱۱)
نصیحت بلدہ جوانا (۹:۱۱)
تشبیہ روزای پیری (۱:۱۲)
آخر موضوع (۹:۱۲)

تمام چیزا بے فایده آستہ

۱ تورہ های مردِ سُخْنور، باچہ داؤود، پادشاہ اورشَلیم.

۲ مردِ سُخْنور مَوگیہ:

”کاملاً بے فایده آستہ! کاملاً بے فایده آستہ!

تمام چیزا بے فایده آستہ!“

۳ انسان از تمام زحمتی کہ دَ زیرِ آفتو میکشه،

چی فایده حاصل مونه؟

۴ یگ نسل مورہ و دیگہ نسل مییہ،

لیکن زمی تا ابد برقرار مومنه.

۵ آفتو بر موشه و میشینہ

و دَ عجلہ دَ امزو جای مورہ کہ ازونجی بر موشه.

۶ باد سُون جنوب مورہ

و سُون شمال دور موخوره

و دور خورده دور خورده مورہ

و دَ گرد خو دور خورده دَ امزو جای اولی مییہ.

٧ تمام دریاچه ها د دریا میریزه،

مگم دریا پُر نمُوشه؛

آرے، د جایی که دریاچه ها جاری آسته،

اونا د امزُو جای جاری شُده موره.

٨ پگ چیزا خسته کُننده آسته،

د اندازه که انسان نمیتنه بیان کنه.

نه چیم از دیدو سیر مُوشه

و نه گوش از شنیدو پُر مُوشه.

٩ هر چیزی که بُوده، باز ام آسته

و هر چیزی که شُده، بسم مُوشه؛

د زیر آفتو هیچ چیزی نو نیسته.

١٠ آیا چیزی آسته که د باره شی گفته شُنه،

”اینه، ای نو آسته“؟ نه!

او از گاه وجود دشته،

د زمانای پیش از مو.

۱۱ یادى از پيشنه‌گو نموشه

و كسای ام كه د آينده ميبه

د وسيله نسل هاى كه بعد ازوا ميبه،

ياد نموشه.

بے فايديگى حكمت

۱۲ ما، مردِ سُخْنَوَر و خْتِيكِه د اورشليم د بِلِه اسرائيل پادشاه بُوْدُم، ۱۳ ما د دِلِ خُو
تصميم گِرِفْتُم كه د باره تمام چيزاى كه د تى آسمو انجام دده موشه قد حكمت
تحقيق و مطالعه كنم؛ اى كار خسته-كُن ره خُدا نصيبِ بنى آدم كده تا زحمت
بِكشه. ۱۴ ما تمام كاراى ره كه د تى آفتو انجام دده موشه ديدم، پگ شى بے فايده
آسته و از پس باد خيز كدو.

۱۵ چيزى كج ره نميتنى راست كنى

و چيزى ره كه موجود نيسته نميتنى حساب كنى.

۱۶ ما د دِلِ خُو گُفْتُم: ”اينه، ما حكمت پريمو حاصل كديم، كلوتر از پگ كسای كه
پيش از مه د بِلِه اورشليم حُكمران بُوْدِه. آرے، دِلِ مه حكمت و علم ره كلو
حاصل كده.“ ۱۷ اوخته د دِلِ خُو تصميم گِرِفْتُم كه ام حكمت ره بدنم و ام ديونگى
و لوډگى ره، ليكن پى بُرْدُم كه اى كار ام خيز كدو از پس باد آسته،

۱۸ چراكه د حكمتِ كلو غم-و-غصه كلو آسته

و كسای كه علم خُو ره كلو مونه، كوښو خُو ره كلو مونه.

بے فایده گی عیش و نشاط

۲ 'ما دِ دِلِ خُو كُفْتُمْ: "بیه عیش-و-نشاط ره تجربه كُو؛ مَزِه شی ره بنگر." لیکن دیدم که ای ام بے فایده بُود. ۲ دَ بارِه خنده كُفْتُمْ: "ای دیونگی آسته،" و دَ بارِه عیش-و-نشاط كُفْتُمْ: "ای چی فایده دره؟" ۳ دِ دِلِ خُو چورت زدم که خود ره قد شراب خوش نگاه كنم و گرفتار لوڭگی شنم دَ حالیکه دِلِ مه مره سون حکمت هدایت مُوكد تا بنگرم که بلده بنی آدم چیزخیل خوب آسته تا دَ تی آسمو دَ دورون روزای زندگی خُو انجام بديه.

۴ ما بلده خُو کارای کته انجام ددم؛ ما بلده خُو خانه ها آباد کدم و باغ های انگور جور کدم. ۵ ما باغ ها و تفریحگاه ها بلده خُو جور کدم و دزوا هر رقم درختای میوه شندم. ۶ ما نُور های آو بلده خُو جور کدم تا باغی ره آو دیدم که درختا دزو کته موشه. ۷ ما غلاما و کنیزا خریدم و غلامای دشتم که دَ خانه مه زیده شدد. ما امچنان از تمام کسای که پیش از مه دَ اورشلیم حکمران بُود، مال کلو، یعنی گله و رمه کلو دشتم. ۸ ما نُقره و طلا و خزانه پادشایو و مملکت ها ره ام بلده خُو جم کدم. ما بیت خانای مرد و زن بلده خُو گرفتیم و کنیزای کلو بلده لذت بنی آدم. ۹ پس ما شخص بزرگ شدیم و از تمام کسای که پیش از مه دَ اورشلیم حکمران بُود، باله-تر شدیم. حکمت مه ام دزمه باقی مند.

۱۰ هر چیزی که چیمای مه آرزو کد، ما ازوا دریغ نکدم و دِلِ خور ره از هیچ رقم عیش-و-لذت محروم نکدم، چون دِلِ مه از تمام زحمتای مه خوشی حاصل مُوكد و اجر تمام زحمتای مه امی بُود. ۱۱ اوخته دَ تمام کارای که دستای مه انجام دده بُود و زحمتی که بلده انجام ددون شی کشیده بُودم نظر کدم؛ دیدم که پگ شی بے فایده بُود و خیز کدو از پس باد و دَ زیر آفتو دَ هیچ کار فایده نبُود.

بے فایده گی حکمت و جهالت

^{۱۲} پس فکر خورہ جَم کدُم تا دَ حکمت و دیونگی و لوڈگی نظر کنم؛ چُون کسی کہ بعد از پادشاه دَ قدرت میرسہ، چیز کار کده میتنه، غیر امزو کار کہ پیش ازو ام انجام شدہ؟ ^{۱۳} اوخته دیدم کہ حکمت از لوڈگی کده بالہ آستہ، امو رقم کہ روشنی از تریکی کده بالہ یہ. ^{۱۴} چیمای آدم دانا دَ سر شی مثلِ چراغ آستہ، مگم آدم لوڈہ دَ تریکی راه مورہ. باوجودِ ازی، پی بُردم کہ هر دوی شی دَ یگ سرنوشت گرفتار موشہ. ^{۱۵} پس دَ دلِ خو گفتم: ”ما ام دَ سرنوشتِ آدم لوڈہ گرفتار موشم؛ خی چی فایده کہ ما ایقس دانا آستم؟“ اوخته دَ دلِ خو گفتم کہ ای ام بے فایده یہ؛ ^{۱۶} چراکہ هیچ یادی از آدم دانا یا از آدم لوڈہ تا ابد باقی نمومنه، بلکه دَ زمانای آینده پگ چیزا کاملاً پرمشت موشہ. آیا امیطور نییہ کہ آدم دانا ام مومرہ، امو رقم کہ آدم لوڈہ مومرہ؟ ^{۱۷} پس، ما از زندگی بیزار شدم، چُون کارای کہ دَ تی آفتو انجام دده موشہ بلده مه درداور آستہ، چُون پگ شی بے فایده آستہ و خیز کدو از پس باد.

بے فایده گی زحمت

^{۱۸} از تمام زحمتی کہ دَ تی آفتو کشیده بُودم بیزار شدم، چُون پگ شی ره باید دَ کسی ایله بدیم کہ بعد از مه مییہ. ^{۱۹} و کی میدنه کہ امو کس دانا آستہ یا لوڈہ؟ باوجودِ ازی، او صاحبِ تمام چیزای موشہ کہ ما دَ تی آفتو بلده شی زحمت کشیدیم و بلده حاصلِ کدون شی از حکمت خو کار گرفتیم. ای ام بے فایده آستہ. ^{۲۰} امزی خاطر فکر مه تغییر کد و دلِ مه از تمام زحمتی کہ دَ تی آفتو کشیده بُودم، نومید شد. ^{۲۱} چُون یگ آدم کہ قد حکمت و علم و لیاقت زحمت کشیده، باید تمام حاصلِ زحمت خو ره ایله بدیه تا نصیب کسی شنه کہ بلده ازو هیچ زحمت نکشیده. ای ام بے فایده آستہ و یگ بدبختی کته. ^{۲۲} انسان از تمام زحمتی کہ میکشه و از غصه دلِ خو دَ تی آفتو چیز خیل دَ دست میره؟ ^{۲۳} چُون

تمام روزای شی پُر از رنج آسته و کار شی غم-و- غصّه؛ حتی د غیت شاو دل
اُزو آرامی ندره. ای ام بے فایده آسته.

^{۲۴} بلده انسان هیچ چیز خوبتر ازی نیسته که بخوره و وچی کنه و از زحمت خو
لذت بُبره. ما دیدم که امی ام از جانب خدا آسته، ^{۲۵} چون بدون اراده اُزو کی
میتنه بخوره یا خوشی دشته بشه؟ ^{۲۶} چون کسی که د نظر خدا نیک معلوم موشه،
اُو بلده شی حکمت و علم و خوشی موبخشه، مگم بلده گناهکار وظیفه جم کدو
و ذخیره کدو ره میدیه، تا اُو ره بلده کسی بدیه که د نظر خدا نیک معلوم موشه.
ای ام بے فایده آسته و خیز کدو از پس باد.

بلده هر چیز یگ وخت وجود دره

^۳ د تی آسمو بلده هر چیز یگ زمان وجود دره و بلده هر موضوع یگ وخت:

^۲ یگ وخت بلده تولد شدو و یگ وخت بلده مردو؛

یگ وخت بلده کشت کدو و یگ وخت بلده کندون چیزی که کشت شده؛

^۳ یگ وخت بلده کشتو و یگ وخت بلده شفا ددو؛

یگ وخت بلده بیرو کدو و یگ وخت بلده آباد کدو؛

^۴ یگ وخت بلده چخرا کدو و یگ وخت بلده خنده کدو؛

یگ وخت بلده ماتم کدو و یگ وخت بلده رقص-و-بازی؛

^۵ یگ وخت بلده پورته کدو و یگ وخت بلده جم کدو و سنگا؛

یگ وخت بَلَدِه بَغْل کدو و یگ وخت بَلَدِه بَغْل نَکدو؛

یگ^۶ وخت بَلَدِه حَاصِل کدو و یگ وخت بَلَدِه از دِسْت دَدو؛

یگ وخت بَلَدِه نِگَاح کدو و یگ وخت بَلَدِه پورته کدو؛

یگ^۷ وخت بَلَدِه پاره کدو و یگ وخت بَلَدِه دوختو؛

یگ وخت بَلَدِه چُپ شِشْتو و یگ وخت بَلَدِه توره کُفتو؛

یگ^۸ وخت بَلَدِه مُحَبَّت و یگ وخت بَلَدِه نَفَرَت؛

یگ وخت بَلَدِه جَنگ و یگ وخت بَلَدِه صُلح.

^۹ کارگر از زَحْمَتی که میکشه چی فایده دَ دِسْت میره؟ ^{۱۰} کاری ره که خُدا نَصِیبِ بَنی آدم کده تا زَحْمَت بَکشه، ما دیدیم. ^{۱۱} او هر چیز ره دَ وخت شی نُوربند جور کده؛ امچنان پِی بُردونِ اَبَدِیت ره دَ دِل های ازوا جای دده، باو جُودِ ازی اونا نَمِیتنه تمام کارای ره که خُدا انجام دده، از شُرُوع تا آخِر پِی بُیره. ^{۱۲} ما میدنم که بَلَدِه ازوا چیزِ خُوبتر ازی نِیسته که خوش بَشه و دَ دُورونِ زِندگی خُو خُوبی کُنه؛ ^{۱۳} و ام ای که پگ ازوا بُخوره و وُچی کنه و از حَاصِلِ تمامِ زَحْمَت خُو راضی بَشه، چُون ای نِعْمَتِ خُدا اَسته. ^{۱۴} ما میدنم، تمام چیزای ره که خُدا انجام میدیه تا اَبَدِ باقی مُومنه، کس نَمِیتنه دَزُو چیزِ اِضافه کنه یا ازو چیزِ کم کنه. خُدا اونا ره انجام میدیه تا بَنی آدم ازو ترس دَشته بَشه. ^{۱۵} چیزِ که اَسته، از گاه و جُود دَشته و چیزِ که اَمَدنی یه، از پیش مَوْجُود بُوده؛ و چیزِ که تیر شُدِه، خُدا او ره بَسْم میره.

قضاوت و آینده د خدا تعلق دره

^{۱۶} علاوه ازی، ما د زیر آفتو دیدم، د امزو جای که باید انصاف شنه بے انصافی موشه و د امزو جای که باید عدالت شنه شرارت موشه. ^{۱۷} اوخته د دل خو گفتم: ”خدا ام آدم عادل ره قضاوت مونه و ام آدم شریر ره، چون او بلده هر موضوع و هر کار یگ وخت ره تعیین کده.“

^{۱۸} ما د باره بنی آدم د دل خو گفتم: خدا اونا ره آزمایش مونه تا خود ازوا بدنه که اونا رقم حیوانا آسته. ^{۱۹} چراکه سرنوشت بنی آدم و سرنوشت حیوانا یگ رقم آسته؛ امو رقم که بنی آدم مومره، امو رقم حیوانا ام مومره. نفس کشیدو ام بلده یگ ازوا یگ رقم آسته و انسانا از حیوانا کده باله نییه؛ پس تمام چیزا بے فایده آسته. ^{۲۰} یگ د یگجای موره؛ یگ از خاک آسته و پس د خاک موره. ^{۲۱} کی میدنه که روح انسان سون باله موره و روح حیوان د تی زمی موره؟ ^{۲۲} پس ما دیدم که بلده انسان چیزی خوبتر ازی نیسته که از کار خو لذت بیره، چراکه نصیب شی امو آسته. کی میتنه انسان ره دوباره بیره تا چیزی ره که بعد ازو رخ میدیه بنگره؟

ظلم، زحمت و تنهایی

^{۱۴} ما بسم توخ کدم و تمام ظلم های ره که د تی آفتو موشه، دیدم. توخ کو آو دیده های مردم مظلوم ره، هیچ کس نییه که اونا ره تسلی بدیه. قدرت د دست کسای آسته که د بله ازوا ظلم مونه و هیچ کس نییه که اونا ره تسلی بدیه. ^۲ اوخته ما گفتم، مرده های که گاه مرده، خوشبخت تر از زنده های آسته که تا هنوز زنده یه. ^۳ لیکن ازی دو کده خوبتر کسای آسته که هنوز هیچ د دنیا نمده و اعمال شریرانه ره که د تی آفتو انجام دده موشه ندیده. ^۴ اوخته دیدم که تمام زحمت و تمام کامیابی از حسادت یگ انسان قد همسایه شی سرچشمه میگیره. ای ام

بے فایده آسته و خیز کدو از پس باد.

^۵ آدم لَوڈه دِسْت بِلَه دِسْت مِيشِينه

و گوشتِ جان خورِه مُوخوره.

^۶ یگ دِسْت پُر که قد آرامشِ قتی بَشه

بِهتر از دُو دِسْت پُر آسته که قد زَحمتِ قتی بَشه،

و بهتر از خیز کدو از پس باد.

^۷ بسم یگ بے فایدگی دیگه ره دَ تِی آفتو دیدم: ^۸ یگ کس آسته که جایگیره ندره، اُو نه باچه دره و نه برار؛ کار-و-زَحمتِ ازو خلاصی ندره و چیم شی از مال-و- دولت سیر نموشه. اُو از خود خُو پُرسان نمونه: ”ما بلده کی زَحمت میکشم و خود ره از خوشی محروم مونم؟“ ای ام بے فایده آسته و تجربیه سخت.

^۹ از یگ کده دُو خُویتَر آسته، چُون اونا از زَحمتِ خُو حاصلِ خُوَب دَ دِسْت میره. ^{۱۰} چُون اگه یکی ازوا بُفته، دیگه شی رفیق خُو ره باله مونه. مگم وای دَ حالِ کسی که بُفته و دیگه کس نَبشه که اُو ره باله کُنه. ^{۱۱} امچنان اگه دُو نفر قتی خاو کُنه اونا گرم موشه، لیکن اگه یگ نفر بَشه چطور میتنه گرم شنه؟ ^{۱۲} امی رقم، اگه یگو کس دَ بِلَه یکی ازوا زور شنه، هر دُو شی دَ برابرِ ازو ایسته موشه. ریسپون سه- لا زود منٹی نموشه.

بے فایدگی پیشرفت و ترقی

^{۱۳} یگ جوانِ غریب که دانا بَشه، بهتر از پادشاهِ پیر و لَوڈه آسته که دیگه مشوره ره قبول نمونه. ^{۱۴} چُون امکان دره که اُو از بندی- خانه بُرو آمده دَ پادشاهی

برسه، باوجودِ که دَ امزُو مَمَلَكَتِ غَرِيبِ دَ دُنْيا اَمَدَه. ^{۱۵} ما دِیدُم که تمامِ زنده های که دَ تِی آفتو راه موره، طرفدارِ امزُو جوانِ موشه که جانشینِ پادشاه شده؛ ^{۱۶} تعدادِ پگِ امزُو مردُم که امُو جوانِ دَ بِلَه ازوا حاکمِ شده، بے حسابِ آسته، لیکن کسای که بعد ازوا مییه، ازو راضی نیسته. واقعاً که ای ام بے فایده آسته و خیز کدو از پسِ باد.

ترس-و-احترام، فروتنی و قناعت

^۱ وختیکه دَ خانه خُدا موری فکر خورِه سُون رفتار خُو بگیری، چُون نزدیک اَمَدو بَلدِه گوشِ گِرِفْتو بهتر از قُربانی های آسته که آدمای لَوْدِه تقدیم مونه، چُون اُونَا نَمِیدَنه که عمل-و-کردارِ ازوا بد آسته. ^۲ بَلدِه واز کدونِ دان خُو عجله نکو و دِل تُو بَلدِه گُفتونِ توره دَ حُضُورِ خُدا اَبَلک نَشْنه، چراکه خُدا دَ عالمِ باله آسته و تُو دَ رُوی زمی؛ پس تورای تُو کم بشه. ^۳ رقمی که خاو دیدو از چورتِ کلو پیدا موشه، امُو رقم توره های احمقانه از کلوگویی دَ وجود مییه.

^۴ وختیکه بَلدِه خُدا نذر میگیری، دَ پوره کدون شی دیر نکو، چراکه او از آدمای لَوْدِه راضی نیسته. پس نذر خورِه بدی. ^۵ بهتر آسته که نذر نگیری، نِسَبَتِ دَزی که نذر بگیری و پوره نکنی. ^۶ نیل که دان تُو، تُو ره سُون گُناه بُره و دَ پیشِ خِدْمَتگارِ خُدا نگی که ”سهواً نذر گِرِفْتَم.“ چرا خُدا بخاطرِ توره تُو قار شنه و تمامِ حاصلِ دِستای تُو ره از بَینِ بُره؟ ^۷ خاو دیدونِ کلو و کلوگویی بے فایده آسته، بلکه تُو از خُدا ترس دَشْتَه بش.

بے فایده گی مال-و-دولت

^۸ اگه دَ یگ ولایت مینگری که دَ بِلَه غریبا ظلم موشه و انصاف و عدالت پایمال موشه، دَزی باره حیرو نشو؛ چُون بلند-رُتبه دَ زیرِ نظرِ بلند-رُتبه-تر آسته و دَ

بَلِه اَزوا بِلند-رُتبه-تَرها مُقَرَر اَسْتَه. ^۹ فایده زمی بَلده پگ مِیرسه، حتی پادشاه ام از حاصِل شی خِدْمَت موشه. ^{۱۰} کسی که پیسه ره دوست دَره، از پیسه سیر نَموشه و کسی که مال-و-دولت ره دوست دَره، از عاید خُو. ای ام بے فایده اَسْتَه.

^{۱۱} وختیکه دارایی کلو شنه، خورنده های شی ام کلو موشه. پس بَلده صاحب شی چی فایده مِیرسه سِوای که امُو دارایی ره قد چیمای خُو بِنگره؟

^{۱۲} خاو آدم کارگر شیرین اَسْتَه، چی کم بُخوره، چی کلو؛ لیکن ثروت پَریمونِ آدم دَوْلتمند، باعث موشه که او خاو نَره.

^{۱۳} یگ بدبختی سخت ره دَ تِی آفتو دیدم: مال-و-دولتی که صاحب شی بَلده ضرر خُو جَم کدُد. ^{۱۴} امُو مال-و-دولت دَ وسیله یگ حادثه بد ضایع شد و غیتیکه بَلده ازو یگ باچه دَ دنیا آمد، چیزی دَ دست خُو ندشت که بَلده ازو میراث بُمنه. ^{۱۵} امُو رقم که انسان از کوره آبه خُو لُج دَ دنیا مییه، امُو رقم لُج پس موره، رقمی که آمدد؛ او از زحمت خُو هیچ چیز گرفته نَمیتنه تا دَ دست خُو بُبره. ^{۱۶} ای واقعا بدبختی سخت اَسْتَه: امُو رقم که انسان مییه، امُو رقم پس موره؛ او چی فایده حاصل مونه که عبث زحمت میکشه؟ ^{۱۷} ارے، او دَ تمام روزای عُمَر خُو دَ تریکی موخوره و دَ سردرگمی کلو و ناجوری و اوقات تلخی زندگی مَوکنه.

^{۱۸} اینه، چیزی خوب و مناسب که ما دیدم اینی یه: انسان بُخوره و وُچی کنه و دَ دورونِ روزای زندگی که خُدا بَلده شی بخشیده، از تمام زحمتی که دَ تِی آفتو میکشه لذت بُبره؛ چون نصیب شی امی اَسْتَه. ^{۱۹} امچنان وختیکه خُدا بَلده یگو کس مال و دولت میدیه و او ره میله که ازوا لذت بُبره و نصیب خُو ره بگیریه و از زحمت خُو راضی بشه، ای نعمت خُدا اَسْتَه. ^{۲۰} چون امی رقم آدم دَ فکر روزای زندگی خُو غرق نییه، چراکه خُدا او ره دَ خوشی دل ازو مشغول مونه.

۶ اِگ مُصِیْبِ دِیگه ره دَ تِی آفَتَو دِیْدُم که دَ بِلِه مَرْدُم کَلو گِرَنگی مُوکنه: ۲ خُدا بَلدِه یگو کس مال و دَوْلت و عِزَت مِیدیه، دَ اندازِه که هیچ آرزوی دِل شی باقی نَمومنه، ولِی خُدا بَلدِه اَزو تَوانایی نَمِیدیه که ازوا لِدَت بُبره، بَلکه یگ نفر بیگنه ازوا لِدَت مُوبره. ای ام بے فایده آسته و بَدبختی سخت.

۳ اگه یگو کس صد باچه دَشته بَشه و سال های کَلو زندگی کنه، بطوری که روزای عُمَر شی کَلو بَشه، مگم اُو از خُوبی های زندگی لِدَت نَبَره و جِنازِه شی اَبرومندانِه دَفن نَشنه، ما مُوگیم که باچه سُرچی شُدِه اَزو کده بهتر آسته، ۴ چراکه باچه سُرچی شُدِه بے فایده مییه و دَ تریکی مورِه و نام شی دَ تریکی کُل مُوشه؛ ۵ ولِی باوجودِ که اُو آفَتَو ره نَدیده و چیزی ره نَدنسته، امزُو نفر کده کَلوتر آرامش دَره. ۶ حتی اگه امو نفر دُو دفعه، هر دفعه هزار سال زندگی کنه، اُو هیچ خُوبی ره نَمینگره. آیا پگ دَ یگ جای نَموره؟

۷ تمام زَحمتِ اِنسان بخاطرِ دان شی آسته، ولِی نفس شی هرگز سیر نَموشه. ۸ آدمِ دانا نِسبتِ دَ آدمِ لَوډه چی زیادی دَره؟ و آدمِ غریب که میدنه چطور قد دیگرو رفتار کنه، چی فایده حاصلِ مونه؟ ۹ چیزی که دَ پیشِ چیمای تُو حاضرِ آسته بهتر از خاهشاتِ نفس تُو یه. ای خاهشاتِ ام بے فایده آسته و خیز کدو از پسِ باد.

۱۰ هر چیزی که وجود دَره از گاه نام شی شنده شُدِه و ای که اِنسان چی آسته، ام فامیده شُدِه؛ اُو قد کسی که اَزو کده قوی تر آسته جر-و-بَحث کده نَمیتنه. ۱۱ هر چیقَس که توره کَلو شنه، امو قَس بے فایده گی شی کَلو مُوشه، پس اِنسان اَزو چی فایده دَ دست میره؟ ۱۲ چُون کی میدنه که بَلدِه اِنسان دَ دورونِ روزای زندگی بے فایده شی که مثل سایه تیر مُوشه، چیز خیل خُوب آسته؟ کی میتنه دَ اِنسان بگیه که بعد از مُردونِ اَزو دَ تِی آفَتَو چیز خیل رُخ مِیدیه؟

حکمت بلده زندگی

۱ نام نیک بهتر از عطرِ قیمت‌بای آسته

و روزِ مُردو بهتر از روزِ تَوُلْد.

۲ رفتو دَ خانه که ماتم آسته

بهتر از رفتو دَ خانه آسته که عیش-و-نوشه،

چراکه عاقبتِ هر انسان مرگ آسته

و ای ره زنده ها باید دَ دلِ خو دشته بشه.

۳ غم-و-غصه از خنده کده بهتر آسته،

چراکه غم چهره باعثِ اصلاحِ دلِ موشه.

۴ دلِ آدمای دانا، اونا ره سُون ماتم خانه موبره

و دلِ آدمای لوډه، اونا ره سُون خانه که جشنه.

۵ بهتر آسته که سرزینشِ آدمای دانا ره بشنوی

نسبتِ دزی که دَ بیت‌خانی آدمای لوډه گوش بدی؛

۶ چُون خنده آدمای لوډه مثلِ صدایِ ترق-پرقِ خار دَ تی دیگ آسته؛

ای ام بے فایده آسته.

۷ واقعاً که ظلم، آدمِ دانا ره لَوډه جور مونه

و رشوت، دلِ ره فاسد موكنه.

۸ آخر يگ چيز از شروع شي كده بهتر آسته

و دلِ باصبر از دلِ مغرور كده خوبتر.

۹ د دلِ خو زود قار نشو،

چراكه خشم-و-قار د سينه آدمای لَوډه جای ميگيره.

۱۰ نگی كه: ”چرا روزای سابق امزی روزا كده خوبتر بود؟“

چون امی رقم سوال از روى حكمت نيسته.

۱۱ حكمت رقم ميراث آلې خوب آسته

و يگ فايده بلده كسای كه آفتو ره مينگره؛

۱۲ چون حكمت يگ پناهگاه آسته،

امو رقم كه پيسه يگ پناهگاه آسته،

مگم فايده علم دزی آسته

كه حكمت بلده صاحب خو زندگي موبخشه.

۱۳ كار خدا ره توخ كو:

چیزی ره که او کج جور کده، کی میتنه راست کنه؟

^{۱۴} د روزای خوب خوشحال بشید

و د روزای سخت اینی د فکر شمو بشه:

خدا ام روزای خوب ره جور کده و ام روزای سخت ره

تا انسان فامیده نتنه که د آینده چی رخ میدیه.

^{۱۵} د روزای زندگی بے فایده خو هر چیز ره دیدم: آدم عادل باوجود عدالت خو مومره و آدم شریر باوجود شرارت خو عمر دراز مونه. ^{۱۶} پس، نه از حد کلو عادل بش و نه از حد کلو خود ره حکیم بدن، نشنه که خود ره نابود کنی. ^{۱۷} امچنان از حد کلو شریر نبش و لوډه نشو، نشنه که پیش از اجل خو بمری. ^{۱۸} بهتر آسته که امی نصیحت ره محکم بگیری و از نصیحت دیگه دست بردار نشنی، چون هر کسی که از خدا ترس دشته بشه، از هر دو نصیحت پیروی مونه.

^{۱۹} حکمت، آدم دانا ره از ده حاکم که د یگ شار بشه، قوی تر جور مونه.

^{۲۰} یقیناً که د روی زمی اوطور آدم عادل نییه که تنها نیکی کنه و از شی هیچ گناه سر نزنه.

^{۲۱} د تمام تورای که مردم موگیه فکر خو ره نگیر، نشنه که توره غلام خو ره بشنوی که تو ره نالت مونه؛ ^{۲۲} چون د دل خو میدنی که خود تو ام چندین دفعه دیگرو ره نالت کدی.

^{۲۳} ما تمام امزی چیزا ره قد حکمت آزمایش کدم و گفتم: "ما حکیم موشم،" مگم از مه دور بود. ^{۲۴} راز هر چیزی که رخ میدیه، دور از فهم و کلو غوج آسته؛ کی

میتنه که او ره پی بُره؟^{۲۵} پس فکر خو ره د کار اَندختُم تا بدنم، تحقیق کنم، حکمت ره طلب کنم و دلیل وجود چیزا ره بفامم و تا بدنم که شرارت لوډگی آسته و حماقت دیونگی.^{۲۶} ما پی بُردُم که از مرگ کده تلختر خاتونی آسته که خود شی تلک آسته و دل شی دام-و-جال و دستای شی زولانه؛ کسی که نظر لطف خدا د بله شی بشه، از چنگ ازو خاتو دوتا مونه، مگم آدم گناهکار د چنگ ازو گرفتار موشه.

^{۲۷} مرد سُخنور مَوگیه: ”آینه، ما اینی ره پیدا کدُم: وختیکه یگ چیز ره قد دیگه چیز مقایسه کدُم تا یگ نتیجه د دست بیرم^{۲۸} که فکر مه هنوز ام د جستجوی شی آسته ولے ما پیدا نکدیم، ما د مینکل هزار نفر یگ مرد پیدا کدُم که د طلب حکمت بوده ولے د مینکل تمام امزیا یگ خاتو پیدا نکدُم.^{۲۹} ما فقط امی ره پی بُردُم که خدا انسان ره راست-و-ساده خلق کد، مگم اونا بلده خوراهای پیچیده-و-مشکل انتخاب کد.“

۸ کی رقم آدم دانا آسته

و کی تفسیر هر چیز ره میدنه؟

حکمت چهره انسان ره روشو مونه

و درستی چهره شی ره تبدیل مونه.

اطاعت کدو از پادشاه

^۲ ما مَوگیم که حکم پادشاه ره د جای بیر، چراکه تو د حضور خدا قسم خوردی.
^۳ عجله نکو که از حضور ازو بوری؛ د مقصد بد د برابر شی ایسته نشو، چون او هر چیزی که بخایه انجام میدیه.^۴ توره پادشاه پُر قدرت آسته و کی میتنه دزو

بُگيه، ”چی مونی؟“^۵ هر کسی که حُکم ازو ره دَ جای بیره، رُوی بَدی ره نَمینگره و دِلِ آدمِ دانا وخت و رفتارِ مُناسِب ره میدنه،^۶ چُون بَلدِه هر چیز وخت و رفتارِ مُناسِب و جُود دَره، حتی اگه سختی-و-مُشکلاتِ انسان دَ بَله شی گِرنگی کُنه.^۷ دَ حَقِیقتِ انسان نَمیدنه که چی رُخ میدیه و چی رقم رُخ میدیه، چُون کِی مِیْتنه دَزو بُگيه؟^۸ هیچ کس دَ بَله روح قُدرت ندره تا روح ره نگاه کُنه و نه ام دَ بَله روزِ مرگ تَسَلُط دَره که مانع شُنه؛ امو رقم که دَ غَیْتِ جنگ رُخصتی نیسته، امو رقم شرارت ام صاحب خُو ره ایله نمونه.^۹ ما پگِ امزی چیزا ره دَ غَیْتی دیدم که فکر خُو ره دَ تمام چیزای که دَ تِی آفتو انجام دده موشه مشغول کدم؛ ما دیدم که بعضی وختا انسان دَ بَله انسان حکمرانی مونه تا دزو ضرر برسنه.

راه های خدا دُور از فهمِ انسان آسته

^{۱۰} امچنان ما دیدم که آدمای شریر مُحترمانه دَفن شد؛ اونا حتی دَ جای مُقدَّس رفت و امد مُوکد و دَ امزو شار که کارای بد ره انجام میدد، تعریف-و-توصیف موشد. ای ام بے فایده آسته.^{۱۱} ازی که بَلدِه عملِ بد حُکم جزا فوراً دده نموشه، دِلِ بنی آدم یکسره بَلدِه بَدی-و-شرارتِ تصمیم میگیره.^{۱۲} اگرچه امکان دَره که یگ گناهکار صد دفعه شرارت کنه و بازمِ عُمَرِ دِراز دشته بشه، باوجودِ ازی ما میدم که خُوبی نصیبِ کسای موشه که از خدا میترسه، چُون اونا دَ حُضُورِ ازو قد ترس مییه،^{۱۳} لیکن آدمِ شریر رُوی خُوبی ره نَمینگره و عُمَرِ دِراز نَمیدشته بشه، بَلکه مثل سایه تیر موشه، چراکه او دَ حُضُورِ خدا قد ترس نمییه.

^{۱۴} یگ چیز بے فایده دیگه ام آسته که دَ رُوی زمی انجام دده موشه: قد آدمای عادلِ رقمی رفتار موشه که اونا مُرتکبِ عملِ آدمای شریر شده بشه و قد آدمای شریرِ رقمی رفتار موشه که اونا عملِ آدمای عادلِ ره انجام دده بشه. ما گُفتم که ای ام بے فایده آسته.^{۱۵} پس ما لذت بُردو ره تعریف-و-توصیف کدم، چُون دَ تِی آفتو بَلدِه انسان چیزی خُوبتر ازی وجود ندره که بخوره و وُچی کنه و خوش بشه

و امی چیزا دَ تمامِ روزایِ زندگی که خُدا دَ تِی آفتو بَلدِه ازو میدیه دَ دورون زحمت شی قد ازو باقی مومنه.

^{۱۶} ما فکر خوره دَ کار اندختم و شاو و روز خاوره دَ چیمای خوراه نددم تا حکمت ره بدیم و کاری ره که دَ روی زمی انجام دده موشه بنگرم، ^{۱۷} اوخته تمام کار خُدا ره دیدم و فامیدم که هیچ کس نمیتنه کارای ره که دَ تِی آفتو انجام دده موشه، پی بُره. هر چیقس که انسان زحمت کشیده دزی باره تحقیق کنه، او ره پی بُرده نمیتنه. اگرچه آدمای دانا ادعا مونه که میدنه، لیکن او ره پی بُرده نمیتنه.

پگ دَ یگ عاقبت گرفتار موشه

^۹ پس تمام امزی توره ها ره دَ دل خورار ددم و دَ باره پگ شی تحقیق کده دزی نتیجه رسیدم که آدمای عادل و دانا و اعمال ازوا دَ دست خُدا آسته. انسان نمیدنه که چیزخیل دَ انتظار شی آسته، مُحبت یا نفرت. ^۲ تمام چیزا دَ بله پگ یگرقم مییه، دَ بله عادل و شریر، دَ بله خوب و بد، دَ بله پاک و ناپاک، دَ بله کسای که قربانی مونه و دَ بله کسای که قربانی نمونه. عاقبت آدمای خوب و گناهکار یگرقم آسته، امچنان عاقبت کسای که قسم موخوره و کسای که از قسم خوردو میترسه. ^۳ دَ مینکل تمام کارای که دَ تِی آفتو انجام دده موشه، ای از پگ کده بدتر آسته که عین واقع دَ بله پگ مییه. علاوه ازی، دل بنی آدم پُر از شرارت آسته و تا وختیکه زنده یه دیونگی دَ دل ازوا وجود دره و بعد ازو قد مُرده ها یگجای موشه. ^۴ لیکن کسی که قد زنده ها یگجای آسته، بَلدِه ازو امید وجود دره، چون سگ زنده بهتر از شیر مُرده آسته. ^۵ زنده ها میدنه که اونا یگ روز مومره، لیکن مُردا هیچ چیز ره نمیتنه، اونا دیگه اجر نصیب نموشه، چون حتی یاد ازوا ام پُرمشت موشه. ^۶ ام مُحبت و نفرت ازوا و ام حسادت ازوا گاه از بین رفته و دیگه هرگز دَ تمام چیزای که دَ تِی آفتو رخ میدیه، شریک نموشه.

٧ پس، بورو نان خو ره د خوشی بخور و شراب انگور خو ره قد دل خوش وچی کو، چون خدا از گاه کاری ره که تو انجام میدی تایید کده. ٨ همیشه کالای تو سفید بشه و سر خو ره بے روغون خوشبوی نیل. ٩ زندگی خو ره قد خاتونی که دوست دری د دورون تمام روزای زندگی بے فایده خو که خدا د تی آفتو بلده تو دده د خوشی تیر کو، چراکه از تمام روزای بے فایده زندگی و از زحمتی که د تی آفتو میکشی، اینمی نصیب تو آسته. ١٠ هر کار که د دست تو مییه، او ره قد تمام توانایی خو انجام بدی، چون د عالم مردا که تو د اونجی موری، نه کار آسته، نه فکر کدو، نه علم و نه حکمت.

١١ یگ چیزی دیگه ره د تی آفتو دیدم: برنده مسابقه همیشه آدمای تیزرو نیسته و نه ام پیروز جنگ آدمای قوی، صاحب نان آدمای دانا، صاحب مال-و- دولت آدمای هوشیار و صاحب احترام آدمای عالم، چون وخت و بخت همیشه یار نیسته. ١٢ علاوه ازی، انسان نمیدنه که وخت شی چی غیت پوره موشه. امو رقم که ماهیا د تور بے رحم گرفتار موشه و مرغکو د دام بند مومنه، امو رقم بنی آدم ام د وخت مصیبت که بے بلغه د بله شی مییه د دام گرفتار موشه.

حکمت از لودگی کده بهتر آسته

١٣ ما اینی نمونه حکمت ره ام د تی آفتو دیدم و د نظر مه بزرگ معلوم شد: ١٤ یگ شار ریزه بود و د منه شی مردم کم زندگی موکد. یگ پادشاه قدرتمند د بله امزو شار آمد و او ره محاصره کده د مقابل شی سنگر های کته آباد کد. ١٥ د منه امزو شار یگ آدم غریب زندگی موکد که دانا بود و او شار ره د وسیله حکمت خو نجات دد؛ مگم هیچ کس امو آدم غریب ره یاد نکد. ١٦ اوخته ما گفتیم که حکمت از زور کده بهتر آسته؛ با وجود ازی، حکمت آدم غریب خار-و-حقیر حساب موشه و تورای شی شنیده نموشه.

١٧ تورای آدمای دانا که د آرامی گفته موشه، کلوتر شنیده موشه،

نسبت د چيغ یگ حکمران که د مینکل لوډه ها آسته.

١٨ حکمت از سلاح جنگی کده بهتر آسته،

مگم لوډگی یگ خطاکار خوبی های کلو ره نابود موکته.

١٠ امو رقم که پاشه های مرده مواد عطرساز ره بدبوی مونه،

امو رقم یگ لوډگی ریزه میتنه حکمت و عزت ره بے ارزش کنه.

٢ دلِ آدمِ دانا او ره سون راهِ راست موبره،

لیکن دلِ آدمِ لوډه او ره سون راهِ کچ.

٣ آدمِ لوډه حتی د غیتِ راه رفتو بے عقلی مونه

و بلده پگ نشو میدیه که او لوډه آسته.

٤ اگه حکمران د بله تو قار شد،

وظیفه خو ره ایله نکو،

چراکه ملایمت رنجش های کته ره برطرف مونه.

٥ یگ بدی ره د تی آفتو دیدم، یگ خطا ره که از حکمران سر میزنه: آدمای لوډه

د مقام های باله مقرر موشه و آدمای باارزش د جای های تاه. ٧ ما غلاما ره دیدم

که د بله اسپ سوار آسته و کته کلونا مثل غلاما د روی زمی پیده موره.

^۸ هر کسی که چاه می‌کنه خود شی د مَنه ازو موفته

و هر کسی که دیوال ره شکاف مونه، او ره مار می‌گزه.

^۹ هر کسی که سنگ می‌کنه، امکان دره د وسیله سنگ اوگار شنه

و هر کسی که چپو می‌ده مونه، جان شی د وسیله امزو کار د خطر آسته.

^{۱۰} اگه تور کند بشه

و دم شی تیز نشده بشه،

زور کلو کار دره،

لیکن حکمت باعث کامیابی موشه.

^{۱۱} اگه مار پیش از اوده شدو یگو کس ره بگزه،

اوده مارگیر چی فایده دره؟

^{۱۲} توره های دان آدم دانا او ره مُحترم جور مونه،

مگم لبای آدم لوده که شور مخوره، او ره تباه مونه.

^{۱۳} شروع توره های دان شی لودگی آسته

و آخر گبای شی دیونگی خالص؛

^{۱۴} باز ام آدم لوده توره های خور ره کلو مونه و دم نمی‌گیره.

انسان نَمِيدَنه که دَ آينده چي واقع موشه،

و کي مِيتنه اُو ره دَ باره چيزي که بعد ازو رُخ مِيديه، باخبر کُنه؟

^{۱۵} زَحمتِ آدماي لَوډه اونا ره از پای مِيندزه،

دَ اندازه که اونا راهِ شار ره پيدا نَمِيتنه.

^{۱۶} وای دَ حال تُو آی سرزميني که پادشاهِ تُو مثلِ بچکيچه آسته

و کښه-کلونای تُو دَ غَيْتِ صُبْحِ عَيْش-و-نوش مونه.

^{۱۷} نیک دَ بخت تُو آی سرزميني که پادشاهِ تُو آدمِ عالیشان آسته

و کښه-کلونای تُو دَ وختِ مُناسِبِ مُخوره-و-وُچي مونه،

بلده قوتِ گِرفتو، نه بلده نشه کدو.

^{۱۸} از تُمبلي، بامِ خانه خراب موشه

و از سُستی دِستا، خانه چَقک مُوکنه.

^{۱۹} مهماني بلده خنده-و-خوشي برگزار موشه

و شرابِ انگور زِندگي ره خوشحال مونه،

ليکن پيسه مَهيا کُننده پگِ چيزا آسته.

^{۲۰} پادشاه ره حتی دَ فِکر خُو ام نالت نکو،

و نه ام آدمِ دولتَمند ره د اُتاقِ خاو خُو،
چون امکان دَره که مرغِ هوا توره های تُو ره بیره
یا یگو موجودِ بالدار موضوع ره دزوا بگيه.

د فکرِ آینده بودو

۱ | نان خور ره د رُوی آو پورته کو،
چون بعد از روزای کلو بلده تُو پس دده موشه.
۲ | دارایی خور ره بلده هفت، بلکه هشت نفر بدی،
چون تُو نموفامی که چی بلا-و-مصیبت د بله زمی مییه.
۳ | وختیکه اورها پُر آو موشه،
د بله زمی بارش موبارنه.
درخت چی طرف جنوب چپه شنه، چی طرف شمال،
د امونجی که چپه شده، باقی مومنه.
۴ | هر کسی که سون حرکتِ باد توخ مونه، او کشت نمیتنه،
و هر کسی که سون اورها توخ موکنه، او حاصلِ درو نمیتنه.
۵ | امو رقم که تُو نمیدنی باد از کدم طرف مییه

و استغونای نلغه د کوره خاتون شکامتو چی رقم بسته موشه،

امو رقم کار خدا ره که خالق تمام چیزا آسته، ام نمیدنی.

د غیت صبح تخم خو ره کشت کو

و د وخت شاو نیل که دست تو بیکار بشه؛

چون تو نمیدنی که کدم شی فایده- مند آسته،

ای یا او و یا ام هر دوی شی مساویانه خوب آسته.

واقعاً روشنی شیرین آسته

و دیدون آفتو بلده چیم لذبخش.

حتی اگه انسان سال های کلو زندگی کنه

خوبه که د پگ امزو سال ها خوشحال بشه،

ولے باید د یاد خو دشته بشه

که روزای تریکی کلو یه.

پس هر چیزی که د آینده رخ میدیه، بے فایده آسته.

نصیحت بلده جوانا

ای جوان، د روزای نوجوانی خو خوشحال بش و بیل که دل تو د روزای جوانی
تو، تو ره خوش کنه. د میل دل خو و د مطابق چیزای که چیمای تو مینگره رفتار

کُو، مگم باخبر بش که بخاطر پگِ امزی کارا خُدا تُو ره قضاوت مُونه.

^{۱۰} پس غَم-و- غُصّه ره از دل خُو بکش و درد ره از جسم خُو دور کُو، چون نوجوانی و قوتِ جوانی زودگذر آسته.

تشبیه روزای پیری

^{۱۲} آست کُننده خُو ره دَ روزای جوانی خُو دَ یاد بیر،

پیش ازی که روزای مُشکلات برسه و سال های بییه که تُو بگی:

”امیا بلده مه خوش- آیند نییه؛“

^۲ پیش ازی که آفتو و روشنی

و ماهتو و ستاره ها بلده تُو تریک شنه

و اُورهای پیری بعد از بارشِ جوانی بییه.

^۳ اُو ره دَ یاد بیر پیش از روزی که پیره- دارای خانه تُو دَ لَرزه بییه

و آدمای قوی خانه تُو خَم بخوره

و خاتونوی تُو که دستاس مُونه بخاطر کم بودو از کار بُمنه

و اُمو دُو که از کلکینای خانه تُو توخ مُونه، خیره بنگره

^۴ و درگه های خانه تُو دَ کوچِه زندگی بسته شنه

و آوازِ آسیا پَخچِ شُنه

و تُو که از آوازِ مُرغکو بیدار مُوشی

آوازِ پگِ بَیتِ خانا بَلده تُو بے تاثیرِ شُنه؛

^۵ اُو ره دَ یادِ بَیر، پیشِ ازی که از جای های بلند ترس بُخوری

و دَ راهِ ترس خورده بوری،

و رقمی که درختِ بادامِ شِگوفه مونه، موی تُو سفید شُنه؛

و رقمِ مَلخِ زخمی خود ره کَش کُنی

و خاهِشاتِ نفسِ تُو بَند شُنه.

عاقبت، هر انسان دَ خانه اَبدی خُو مورِه

و کسای که ماتم مونه دَ کوچه ها بُر مُوشه.

^۶ اَرے، آست کُننده خُو ره دَ یادِ بَیر

پیشِ ازی که ریسپون نُقره-ی مَنّی شُنه

و کاسه طَلایی میده شُنه

و کوزه دَ بَغلِ چِشمه ٹوٹه-و-پرچه شُنه

و چرخِ سرِ چاه کنده شُنه

۷ و جِسْمِ خَاكِي پَسِ دَ زَمِي بوره كه از شَيِ اَمْدُ

و رُوحِ دَ پِيشِ خُدا كه اُو ره بَخْشِيْدُ پَسِ بوره.

۸ مَرْدِ سُخْنَوَرِ مُوْگِيه:

”كَاْمِلًا بِيْ فَايْدِه اَسْتِه! تَمَامِ چِيْزَا بِيْ فَايْدِه اَسْتِه!“

آخِرِ مَوْضُوعِ

۹ علاوه ازی كه مَرْدِ سُخْنَوَرِ دانا بُود، اُو بَلْدِه مَرْدُمِ عِلْمِ يادِ دَد، خُوبِ فِكْرِ و تحْقِيقِ كَدِ و مِثْلِ هَايِ كَلَوِ نُوْشْتِه كَد. ۱۰ مَرْدِ سُخْنَوَرِ جُسْتُجُو كَد تا توراى پَسَنْدِيْدِه پِيْدا كنه و اُو توراى حَقِيْقَتِ رِه وَاضِحِ نُوْشْتِه كَد.

۱۱ توره اَدْمَايِ دانا رَقْمِ سُوْثِه چِيُو چُوپُو اَلِّي اَسْتِه و مَجْمُوعِ توراى ازوا مِثْلِ ميخاى محكم كه دَ و سِيْلِه يِگِ چُوپُو كُفْتِه شُدِه بَشِه.

۱۲ علاوه ازيَا، اَيِ باچِه مه، باخبرِ بَش: نُوْشْتِه كَدونِ كِتَابِ هَا خَلَاصِي نَدْرِه و خاندونِ كَلَوِ باعِثِ مَنْدِه شُدونِ جِسْمِ مُوشِه.

۱۳ پَسِ بِيِيْدِ خُلَاصِيْهِ تَمَامِ چِيْزَايِ رِه كه كُفْتِه شُدِ بَشْنَوِي: از خُدا بَتْرَسِ و اَحْكَامِ شِي رِه دَ جَايِ بِيْر، چِرَاكه تَمَامِ وِظِيْفِه اِنْسَانِ اَيْنِمِي اَسْتِه. ۱۴ چُونِ خُدا دَ بَارِه هر عملِ اِنْسَانِ قِضَاوَتِ مُونِه، حَتِي دَ بَارِه تَمَامِ عَمَلِ هَايِ تَاشِه اَزُو، چِي خُوبِ بَشِه، چِي بَد.